

Ministrstvo za javno upravo

EVALVACIJA UKREPA IZ ENOTNE ZBIRKE UKREPOV

Poenostavitev sistema za socialne prispevke

januar, 2018

Organizacija:	Ministrstvo za javno upravo
Datum kreiranja:	<i>23. 10. 2017</i>
Datum zadnje spremembe:	<i>5. 1. 2018</i>
Status dokumenta:	<i>Končno poročilo</i>
Avtor dokumenta:	<i>Ministrstvo za javno upravo</i>

Kazalo vsebine

ZBIRNI POVZETEK POROČILA	3
1. UVODNA POJASNILA	4
2. IZHODIŠČA.....	4
3. EVALVACIJSKA VPRAŠANJA	5
4. UPORABLJENA METODOLOGIJA.....	5
5. OPREDELITEV ZAKONODAJE, OBVEZNOSTI, POPULACIJE IN FREKVENCE.....	5
6. OPREDELITEV ELEMENTOV ZA IZRAČUN.....	8
7. IZRAČUN IN OCENA UČINKOV UKREPA.....	8
8. ZAKLJUČEK	10

ZBIRNI POVZETEK POROČILA

SKUPNI PRIHRANKI		
ADMINISTRATIVNA BREMENA pred implementacijo ukrepa	ADMINISTRATIVNA BREMENA po implementaciji ukrepa	PRIHRANKI
2.685.298,75 EUR	0 EUR	2.685.298,75 EUR na letni ravni
Na koga so vplivale spremembe?		
Samozaposlene osebe in družbeniki.		
Kaj obsegajo spremembe?		
Prenova obračunavanja prispevkov za socialno varnost z uvedbo predizpolnjenega obračuna prispevkov za socialno varnost, ki ga davčni organ sam odloži v sistemu e-Davki.		
Kaj je bilo doseženo s spremembami?		
Poenostavitev postopka oddajanja obračuna prispevkov za socialno varnost za samozaposlene osebe in družbenike.		

1. UVODNA POJASNILA

Namen, cilji evalvacije

Cilj evalvacije je oceniti kvantitativne učinke ukrepa iz Enotne zbirke ukrepov: *Poenostavitev sistema za socialne prispevke*¹.

Namen evalvacije je ugotoviti ali je s prenovo obračunavanja obveznih prispevkov za socialno varnost z uvedbo predizpolnjenega obračuna prispevkov za socialno varnost (POPSV) za samozaposlene osebe in družbenike prišlo do administrativne razbremenitve za zavezance. Finančna uprava Republike Slovenije (v nadaljevanju FURS) POPSV zavezancem od 1. 1. 2017 vsak mesec posebej odloži v sistem e-Davki.

Prispevki za socialno varnost vključujejo prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno zavarovanje, zavarovanje za primer brezposelnosti (zaposlovanje) in prispevek za starševsko varstvo, o katerih morajo zavezanci mesečno poročati davčnemu organu.

2. IZHODIŠČA

2.1 Opredelitev problema

Socialna varnost je v Republiki Sloveniji urejena z zakoni in podzakonskimi akti, temelji pa na pravicah, ki so zapisane v Ustavi Republike Slovenije. V Ustavi je določeno, da je Slovenija socialna država in zagotavlja svojim državljanom sistem socialne varnosti, ki temelji na vzajemnosti in medgeneracijski solidarnosti. Državljeni uresničujejo pravico do socialne varnosti prek zakonov, ki urejajo sistem socialnega zavarovanja. K uresničevanju pravic iz naslova socialne varnosti pa državljeni prispevamo s plačevanjem prispevkov².

Samozaposlene osebe in družbeniki so sami zavezanci za obračun in plačilo prispevkov za socialno varnost zavarovanca in prispevkov delodajalca, razen v primerih prejemanja nadomestil, ko je zavezanec za plačilo prispevkov delodajalca izplačevalec nadomestil.

Prispevke so zavezanci do konca leta 2016 izračunavali mesečno v obračunu prispevkov za socialno varnost, katerega so predložili davčnemu organu najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec, v elektronski obliki prek storitev elektronskega poslovanja FURS eDavki. Samozaposlene osebe so obračune prispevkov oddajale na obrazcu PODO OPSVZ, družbeniki pa na obrazcu PODO OPSVL.

Februarja 2017 je Finančna uprava Republike Slovenije prvič uporabila t.i. odlaganje obračuna prispevkov za socialno varnost (POPSV) v sistem e-Davki in odložila obračun prispevkov za januar 2017. Davčni organ tako na podlagi podatkov, s katerimi razpolaga, za zavezance sestavi POPSV ter ga odloži v sistem eDavki najpozneje do 10. v mesecu za pretekli mesec.

Za zavezance, za katere so predizpolnjeni podatki v POPSV pravilni in popolni, se dodatna aktivnost v zvezi z obračunom prispevkov za socialno varnost ne zahteva.

Če podatki v POPSV, ki jih je pripravil davčni organ, niso pravilni in/ali popolni, mora zavezanec sam predložiti obračun prispevkov najpozneje do 15. v mesecu za pretekli mesec.

---

¹ Enotna zbirka ukrepov je dostopna na <http://www.enotnazbirkaukrepov.gov.si>, ukrep Poenostavitev sistema za socialne prispevke s podatki o rokih, odgovornem resorju in vsebino poročanj o stanju realizacije pa na <http://www.enotnazbirkaukrepov.gov.si/realizacija-ukrepov/naloga/922>

² Vir: <http://www.fu.gov.si/davki> in druge datjave/podrocja/prispevki za socialno varnost/

Zavezanec mora v obračunu prispevkov za socialno varnost sam posredovati tudi morebitne spremembe osnov, ki bi bile posledica uveljavljanja določenih pravic (bolniški stalež, starševski dopust) ali če se spremeni (poviša, zniža) zavarovalna osnova.

Če davčni organ v sistem eDavki ni odložil POPSV, mora zavezanec sam predložiti obračun prispevkov v elektronski obliki prek portala eDavki najpozneje do 15. v mesecu za pretekli mesec. Davčni organ pa ne bo sestavil POPSV za zavezanca, ki bo sam oddal obračun prispevkov za socialno varnost v elektronski obliki prek portala eDavki do 10. v mesecu za pretekli mesec, torej do roka, do katerega mora davčni organ sestaviti POPSV.

V primeru, da bo zavezanec oddal obračun prispevkov za socialno varnost do 15. v mesecu za pretekli mesec po tem, ko je davčni organ zanj že sestavil POPSV, velja obračun prispevkov za socialno varnost, ki ga je oddal zavezanec³.

Z obračunom prispevkov za socialno varnost za mesec januar 2017 se je institut POPSV uvedel za samozaposlene in družbenike, za ostale zavezance (osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic, kmete, prostovoljno vključene v obvezno socialno zavarovanje, osebe, ki opravljajo versko službo) bo predizpolnjen obračun za socialno varnost na voljo od januarja 2018.

3. EVALVACIJSKA VPRAŠANJA

V okviru evalvacije so se preverjali učinki uvedbe predizpolnjenega obračuna prispevkov za socialno varnost za samozaposlene osebe in družbenike, ki ga zavezancem od 1. 1. 2017 FURS vsak mesec posebej odloži v sistem e-Davki.

4. UPORABLJENA METODOLOGIJA

Izračun administrativnih stroškov je potekal v skladu z Enotno metodologijo za merjenje stroškov, ki jih zakonodaja povzroča subjektom (EMMS), prevzeto po mednarodni metodologiji Standard Cost Model (SCM), ki je danes mednarodno najbolj uporabljena metodologija za merjenje administrativnih stroškov.

5. OPREDELITEV ZAKONODAJE, OBVEZNOSTI, POPULACIJE IN FREKVENCE

Korak 1: Opredelitev zakonodaje

Temeljni zakoni na področju obveznega socialnega zavarovanja so:

- Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2⁴,
- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju - ZZVZZ⁵,
- Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih - ZSDP-1⁶ in

---

³Vir:http://www.fu.gov.si/fileadmin/Internet/Davki_in_druga_dajatve/Podrocja/Prispevki_za_socialno_varnost/Opis/Podrobnejši_opis_1_izdaja_Predizpolnjen_obracun_prispevkov_za_socialno_varnost.pdf

⁴ <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO6280>

⁵ <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO213>

⁶ <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO6688>

- Zakon o urejanju trga dela - ZUTD⁷, ki določajo način in pogoje zavarovanja, osnove za plačilo prispevkov, vrste prispevkov ter zavezance za plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za zdravstveno zavarovanje, za zavarovanja za primer brezposelnosti ter za zavarovanje za starševsko varstvo⁸.

Plačevanje in stopnje prispevkov za obvezno socialno varnost pa so določene z:

- Zakonom o prispevkih za socialno varnost - ZPSV⁹,
- Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2 in
- Zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju - ZZVZZ.

Zakon o davčnem postopku - ZDavP-2¹⁰ določa, da zavezanci za plačilo prispevkov predložijo obračune, ki morajo vsebovati resnične, popolne in pravilne podatke. Za uresničevanje pravic do socialne varnosti pa je pomembno redno zagotavljanje finančnih sredstev obveznega socialnega zavarovanja, kar pomeni, da zavezanci za plačilo prispevkov za socialno varnost, to so delodajalci ali druge osebe, ki zavarovancu izplačujejo dohodek, zavarovanci sami ali drugi zavezanci po zakonu (ministrstva, občine, zavodi za zaposlovanje, ...), prispevke tudi redno plačujejo¹¹.

Z namenom uvedbe predizpolnjenega obračuna socialnih prispevkov je bila v ZDavP-2J dodana nova določba 353. a člena ZDavP-2, ki določa, da davčni organ sestavi predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost za zavezance:

- ki so sami zavarovanci po zakonih o obveznem zavarovanju in so sami dolžni izračunati in plačati prispevke za socialno varnost ter
- za katere davčni organ razpolaga s podatki za določitev osnove za plačilo prispevkov za socialno varnost.

V skladu z določbo 353. a člena ZDavP-2 davčni organ sestavi POPSV za:

- samozaposlene osebe,
- družbenike,
- osebe, ki opravljajo versko službo v RS kot verski uslužbenci v skladu s predpisi, ki urejajo versko svobodo,
- zavezance, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic,
- kmečke zavarovance (obvezno in prostovoljno vključene v obvezno socialno zavarovanje),
- osebe, prostovoljno vključene v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter
- zavarovanje za primer brezposelnosti.

Z obračunom prispevkov za socialno varnost za mesec januar 2017 se je institut POPSV uvedel za samozaposlene in družbenike, za ostale zavezance bo davčni organ prvič sestavil POPSV z obračunom prispevkov za socialno varnost za mesec januar 2018.

---

⁷ <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5840>

⁸ Vir: http://www.fu.gov.si/davki_in_druge_dajatve/podrocja/prispevki_za_socialno_varnost/

⁹ <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO984>

¹⁰ <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4703>

¹¹ http://www.fu.gov.si/davki_in_druge_dajatve/podrocja/prispevki_za_socialno_varnost/

Korak 2: Določitev obveznosti

Pred uvedbo predizpolnjenega obračuna prispevkov za socialno varnost je bila 1 informacijska obveznost: izpolnitev obrazca PODO-OPSVZ za samozaposlene in obrazca PODO-OPSVL za družbenike in predložitev davčnemu organu preko sistema e-Davki.

Po uvedbi predizpolnjenega obračuna prispevkov za socialno varnost je število informacijskih obveznosti 0: davčni organ v sistem e-davki odloži predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV). Zavezanec pa mora davčnemu organu zgolj v primeru morebitnih sprememb, ki bi bile posledica uveljavljanja določenih pravic (bolniški stalež, starševski dopust) ali če se spremeni (poviša, zniža) zavarovalna osnova, posredovati omenjene spremembe.

Korak 3: Določitev administrativnih aktivnosti

Določene so le tiste administrativne aktivnosti znotraj posamezne informacijske obveznosti, na katere neposredno vpliva implementacija ukrepa.

Tabela 1: Informacijske obveznosti in pripadajoče administrativne aktivnosti pred uvedbo predizpolnjenega obračuna prispevkov za socialno varnost

Informacijske obveznosti		Administrativne aktivnosti	Opis administrativne aktivnosti
IO – 1 Sprej	Oddaja obračuna prispevkov za socialno varnost davčnemu organu	AA 1.1	Izpolnjevanje obrazca PODO-OPSVZ za samozaposlene (dejanski odhodki)
		AA 1.2	Izpolnjevanje obrazca PODO-OPSVZ za samozaposlene (normirani odhodki)
		AA 1.3	Izpolnjevanje obrazca PODO-OPSVL za družbenike

Korak 4: Možnost uporabe elektronske poti

Celoten postopek se izvede po elektronski poti.

Korak 5: Populacija in njena segmentacija

Podatke o populaciji smo pridobili na Finančni upravi RS. V evalvacijo so vključeni družbeniki in samozaposlene osebe, ki smo jih razdelili na samozaposlene osebe, ki davčno osnovo za izračun davka od dejavnosti ugotavljajo z upoštevanjem dejanskih odhodkov in samozaposlene osebe, ki davčno osnovo za izračun davka od dejavnosti ugotavljajo z upoštevanjem normiranih odhodkov. Poslovanje za samozaposlene z normiranimi odhodki je v primerjavi s samozaposlenimi z dejanskimi odhodki enostavnejše. Po uvedbi predizpolnjenega obračuna prispevkov za socialno varnost samozaposleni z normiranimi odhodki za obračun prispevkov ne potrebujejo več računovodje, kar ocenjujemo, da prinese 10 EUR mesečnega prihranka. Za samozaposlene z dejanskimi odhodki se zaradi uvedbe predizpolnjenega obrazca račun za računovodski servis ne zmanjša.

Tabela 2: Opredelitev populacije za posamezne informacijske obveznosti (IO) in administrativne aktivnosti (AA)

Informacijske obveznosti	Administrativne aktivnosti	Populacija	Opis populacije
IO – 1 Spred	AA 1.1	36.199	Število samozaposlenih (dejanski odhodki)
	AA 1.2	13.869	Število samozaposlenih (normirani odhodki)
	AA 1.3	1.712	Število družbenikov

Korak 6: Določitev frekvence administrativnih aktivnosti pred implementacijo in po implementaciji ukrepa

Frekvenca izvedbe vseh aktivnosti je 12, saj gre za vsakomesečno obveznost.

Korak 7: Določitev obstoja zunanjih stroškov

Pri administrativnih aktivnostih obstajajo zunanji stroški, in sicer strošek računovodskih storitev.

6. OPREDELITEV ELEMENTOV ZA IZRAČUN

Korak 1: Določitev stroškovnih parametrov

Stroškovne parametre smo pridobili na podlagi lastnih strokovnih ocen.

Korak 2: Določitev vira podatkov

Podatke za oceno administrativnih stroškov smo pridobili na osnovi informacij pridobljenih s strani Finančne uprave Republike Slovenije ter lastnih strokovnih ocen.

7. IZRAČUN IN OCENA UČINKOV UKREPA

Opravljeni so bili izračuni administrativnih bremen za vsako aktivnost pred uvedbo predizpoljenih POPSV, ko je zavezanec obračun prispevkov za socialno varnost izpolnjeval sam (ali računovodstvo) in tudi sam vložil v sistem e-Davki. Po spremembi sistema predložitve POPSV davčni organ sam predloži predizpoljen obrazec, zato administrativnih bremen ni.

Podatke o populaciji smo pridobili na Finančni upravi Republike Slovenije, ki nam je posredovala število vloženih POPSV za oktober 2017:

- število POPSV za družbenike: 1.712,
- število POPSV za samozaposlene osebe z dejanskimi odhodki: 36.199,
- število POPSV za samozaposlene osebe z normiranimi odhodki: 13.869,
- **skupaj:** 50.068 (samozaposlene osebe) + 1.712 (družbeniki) = **51.780**.

Samozaposlene smo razdelili na samozaposlene osebe, ki davčno osnovo za izračun davka od dejavnosti ugotavljajo z upoštevanjem dejanskih odhodkov in samozaposlene osebe, ki davčno osnovo za izračun davka od dejavnosti ugotavljajo z upoštevanjem normiranih odhodkov, saj se z uvedbo POPSV strošek računovodstva za samozaposlene z normiranimi odhodki zmanjša za 10 EUR na mesec.

Vrednost ene ure časa posameznika, določena z Enotno metodologijo o merjenju stroškov, je 10,27 EUR bruto. To pomeni, da posameznik z eno uro opravila, ki ga mora opraviti, v smislu izguba dohodka in porabe lastnega časa, izgubi 10,27 EUR bruto.

Tabela 3: Izračun administrativnih bremen pred uvedbo predizpolnjenega obrazca za socialne prispevke

Zap. št. AA	Populacija (število)	Urna postavka	Potreben čas (v urah)	Stroški zunanjega izvajalca	KOLIČINA	CENA	ADMINISTR. BREM.
AA 1.1	36.199	10,27 EUR	0,16		434.388	1,64 EUR	713.786,36 EUR
AA 1.2	13.869	10,27 EUR	0,16	10,00 EUR	166.428	11,64 EUR	1.937.754,49 EUR
AA 1.3	1.712	10,27 EUR	0,16		20.544	1,64 EUR	33.757,90 EUR
SKUPAJ							2.685.298,75 EUR

Skupni ocenjeni stroški pred spremembo sistema poročanja POPSV znašajo **2.685.298,75 EUR.**

8. ZAKLJUČEK

Uvedba predizpolnjenega obračuna prispevkov za socialno varnost (POPSV) je prinesla poenostavitev postopka oddaje obračuna socialnih prispevkov v sistem e-Davki. Za samozaposlene in družbenike predstavlja predvsem prihranek v času, samozaposlenim z normiranimi odhodki pa tudi prihranek pri strošku računovodskega servisa, saj zaradi uvedbe POPSV računovodskega servisa skorajda ne potrebujejo več.

Na podlagi opravljenih meritev ocenjujemo, da skupno letno znižanje administrativnih bremen znaša **2.685.298,75 EUR**.